

‘Amerika moet de rest van de wereld entertainen’

Amerika-correspondent Michiel Vos (50) woonde een jaar lang met zijn oudste zoon in de coronachaos die Nederland heet. Vorige week keerde de schoonzoon van Nancy Pelosi weer terug naar The Big Apple, dat na duizenden doden juist weer helemaal is opgekrabbeld. ‘Ik denk dat New York, juist omdat het vorig jaar zo hard getroffen is, aan de rest van de wereld wil laten zien: *we’re back!*’

TEKST FRANK WAALS
FOTOGRAFIE ANP

Je afscheid van Nederland was heftig.

‘Ik had mijn 13-jarige zoon Thomas meegenomen naar de Lange Leidsedwarstraat, waar na de moord op Peter R. de Vries een herdenkingsplek was ontstaan. Met het hele team van *RTL Boulevard* stonden we op die plek. Het was stil, er werd twee keer geklapt, er volgde een korte toespraak en we legden een bloem. Ik denk dat het belangrijk is dat een jongen van zijn leeftijd krijgt uitgelegd wat zich daar heeft afgespeeld en wie Peter was. Een journalist die ook vertrouwenspersoon was geworden van een kroongetuije. Verhalen over Theo van Gogh en Pim Fortuyn had hij weleens gehoord, met name over die laatste weet hij wel wat te vertellen. Na de herdenking zijn we in een bootje gestapt dat vol zat met vriendjes van Thomas’ schoolklas. Na een jaar in Amsterdam te hebben gewoond nam hij namelijk op diezelfde middag afscheid van hen. Ik schaamde me bijna om ook in te stappen, maar omdat de aanslag zo midden in het centrum heeft plaatsgevonden, merk je heel snel dat in het straatje ernaast het “normale leven” gewoon doorgaat.’

‘Op tv stond Justitie-minister Grapperhaus een traantje weg te pinken, een beeld dat ik echt nooit meer wil zien’

Hoe herinner je je Peter?

‘We zaten altijd samen aan de keukentafel van de eetruimte in de Boulevard-studio. Meestal redelijk vroeg om ons goed voor te kunnen bereiden op de uitzending. Peter had altijd wel wat vragen over Amerika en ik over crimezaken. Hoe zit dat met die Taghi? En hoe zit dat met die Trump? Zo ging dat, terwijl we aten uit van die kartonnen bakjes en de dames van *RTL* voor ons zorgden. Na de aanslag ontplofte mijn WhatsApp en kreeg ik al snel de vraag: zijn dit Amerikaanse taferelen? Ik heb het nagezocht en hoewel we daar redelijk gewend zijn aan geweld en schietpartijen, is een situatie zoals met Peter toch redelijk onbestaanbaar. Er worden wel journalisten vermoord, maar dat is meestal in Mexico. Door kartels. Of met oorlogscorrespondenten in het Midden-Oosten. Zoals dit, midden in de stad, vlak bij een studio, in het volle licht om 19.30 uur op straat naast restaurants? Dat heb ik in Amerika nog niet gezien.’

Terwijl zich daar ook genoeg incidenten voordoen.

‘Er zijn daar weleens aanslagen geweest op de lokale krant, maar dan betreft het meestal van die atypische gevallen als van een, volgens hemzelf ten onrechte, ontslagen werknemer. Niet iemand uit de georganiseerde misdaad. Bestaat er eigenlijk wel een Peter R. de Vries-achtig figuur in Amerika? Iemand die zo wordt geassocieerd met vermiste kinderen en cold cases, die zowel kritiek als lof heeft voor de politie, kennis van het OM heeft en nauwe banden onderhoudt met criminelen en kroongetuigen? Ik denk het niet. Peter was een enorme held die altijd recht op stond met een houding van: *I don't let them win*. Zijn dood geeft de staat van het land aan. Op tv stond Justitie-minister Grapperhaus een traantje weg te pinken, een beeld dat ik echt nooit meer wil zien. De volgende keer moet er een minister staan die zegt: “We gaan keihard terugslaan.” Wat dat betreft kunnen we nog wel wat van Amerika leren.’

Je was op 6 januari zelf aanwezig bij de Capitool-rellen in Washington DC.

‘Dat was toch een beetje het moment dat Willem van Oranje werd vermoord. Daar begon in Nederland de geschiedenis. Misschien moeten we ons afvragen of de rellen in en rond het Capitool ook zo’n ijkpunt waren. Dat ik er ook rondliep, was puur toeval. Eerder op de dag zag ik in mijn hotel allemaal mannen met grote baarden en confederatievlaggen voorbijlopen die riepen dat ze het Capitool gingen bestormen. Op dat moment denk je nog: dat zal allemaal wel, vriend. Ik begrijp dat je er een gezellige reldag van gaat maken. Ajax uit tegen Feyenoord, altijd lachen. Dat werk. Heel lang blijft zo iets dan carnavalesk, waarna de sfeer

langzaam grimmiger wordt. De totale omvang van het geweld werd me echter pas veel later duidelijk. Buiten was nog weinig te zien, terwijl het binnen al tekeerging.’

Je vrouw Alexandra, zoon Paul en schoonmoeder, Speaker of the House Nancy Pelosi, waren op dat moment wel binnen.

‘Ook zij merkten nog niets van alle opstootjes, maar werden uit preventie wel geëvacueerd. Als je niets ziet, hoort of ruikt aan bommetjes, vuurwerk of traangas, dan denk je niet aan mensen die langs de burelen op zoek gaan naar een gijzelingsituatie. De beelden die de ernst weergaven, zagen ze eveneens pas veel later. Paul vond het achteraf eigenlijk wel stoer. Hij werd, samen met mama en oma, naar een gereedstaande auto gebracht en afgevoerd richting een bunker. Je bent als journalist voortdurend geneigd om niet te begrijpen wat je ziet. Tegelijkertijd denk je ook: het zal toch wel weer een keer normaal worden? Dat Trump zijn aanhangers niet langer, uit een soort withete woede om “gestolen verkiezingen”, ophitst en Biden feliciteert met de overwinning? *Fair and square*, volgende keer beter. Het tegenovergestelde was waar. Het hield maar niet op. Hij ging maar door. Het abnormale werd normaal.’

Je maakte een foto met QAnon-sjamaan Jake Angeli, een extreemrechtse complotdenker. Vervolgens kwam je op ‘gevaarlijke lijstjes’ van Trump-aanhangers terecht. Hoe kreeg je dat in hemelsnaam voor elkaar?

‘Dat was een beetje mijn eigen schuld. Ik kreeg die middag een telefoontje van de eindredacteur van *Jinek*. Zij stonden 6000 kilometer verderop te kijken naar CNN, die dus al binnen waren geweest. Daar was ik nog helemaal niet. Ik kon alleen beschrijven wat er op de trappen en het platform gebeurde. Ik zag rookbommen, traangas, mensen die vochten en journalisten bedreigden, camera’s vernielden en op een hoop in de fik staken. Het was toen al 16.00 uur in DC en in Nederland tijd voor de avondtalkshows. Ik heb toen snel een stuk of drie foto’s genomen met die Jake, die toevallig voorbijliep. Een man met hoorns en een vossenstaart, dat was wel een goed figuur. Hij zat vol met adrenaline. Voor een mislukt acteur uit Arizona was dit natuurlijk het hoogtepunt. Gek genoeg stond hijzelf op dat moment mensen aan te sporen om het geweld te staken. “*Guys, the president put out a tweet. We gotta go home.*” Dat maakte de menigte alleen nog maar bozer. Hij was binnen geweest, nu wilden zij zelf ook. Met kunst- en vliegwerk lukte het me om de foto’s door te sturen naar de redactie van *Jinek*, want het telefoonsignaal viel steeds weg. Met mijn vrouw kreeg ik om die reden ook urenlang

geen contact meer. Het laatste berichtje dat ik van haar kreeg was: “*It’s getting weird.*” Volgens de Trump-fanaten was dat overigens allemaal het werk van de Big Tech-internetgiganten, zodat ze niet met elkaar konden communiceren. Weer zo’n briljante complottheorie.’

Die foto met Angeli bleef niet onopgemerkt.

‘Hij was amper in Nederland op televisie verschenen of hij ging razendsnel het internet over en kwam terecht bij de boze mannen en vrouwen in Washington. Hoppa, weer een complot. Hoe kan het dat de schoonzoon van Nancy Pelosi, fel Trump-criticus en *two heartbeats away from the Oval Office*, heult met de vijand? Was het dan toch allemaal vooropgezet? Voor ik het wist, werd mijn naam genoemd op lijstjes en hadden ze het op mij gemunt. Er verscheen ook allemaal onzin. Zo zou ik met een van de andere Pelosi-dochters getrouwd zijn en kwam ik ineens uit Florida, een staat waar ik nooit heb gewoond. Elke complottheorie is gewoon een brij van feiten waarin een beetje wordt gevestigd. Schuimbekkend gaan ze daar dan op af en dan dien je je kop een tijdje laag te houden. Ik heb slechts aan twee websites verklaard dat ik er inderdaad was en dat de foto echt was, maar verder hield ik lange tijd mijn mond.’

Wanneer was je ervan af?

‘Twee dagen later was het voorbij en hadden aanhangers zich alweer gericht op een ander gerucht. Eén over Hunter Biden. Complottheorieën zijn als een soort laserstralen die door het veld gaan, zoekend naar een volgend target. Nu ben ik het, volgende week een ander en niet zo lang geleden nog het pand van *Panorama* dat werd beschoten met een raketwerper. Ik word woest van mensen die zeggen dat dit Amerika of Nederland niet is. Dat is het wel. We leven in een tijd waarin dit soort landen kennelijk aantrekkelijk zijn voor complotdenkers en zware bendes. De vraag is: wat doen we eraan?’

Vlak na de installatie van Biden moest de nieuwe president aan de slag met een ander hoofdpijndossier: vaccineren.

‘Voordat ik een jaar met Paul in Nederland ging wonen, vertelde ik hem dat het een keurig en georganiseerd topland is. Kijk naar de infrastructuur, distributie en het transport, dat is wie >

NIEUWE REVU ONTMOET MICHIEL VOS

Waar? In Amsterdam, vlak voordat interviewer en geïnterviewde beiden het vliegtuig pakken naar New York. Michiel om terug te keren naar zijn gezin, Revu om een nog te verschijnen reportage te maken. Wanneer? Donderdag 14 juli, enkele uren voordat Peter R. de Vries overlijdt. Michiel spreekt op dat moment nog de hoop uit dat zijn collega het haalt. Later hebben we opnieuw contact als blijkt dat dit niet het geval is. Verder nog iets? Michiel stapt met zijn zoon de luchthaven binnen na een jaar met hem in Amsterdam te hebben gewoond. ‘Hij ziet de stadsfiets als beste uitvinding. En ook dat meisjes zomaar achterop springen. In Amerika zijn dat soort zaken wat meer gereguleerd door ouders. Hier is hij helemaal vrij.’

‘Ik zag rookbommen bij het Capitool, traangas, mensen die vochten en journalisten bedreigden, camera’s vernielden en in de fik staken’

wij zijn. *The New York Times* schreef zelfs dat Nederland, samen met Zweden, een gezondheidszorg heeft waar geen enkel ander land aan kan tippen. Dat met die vaccins was appeltje eitje. Dat gingen we uitermate soepel doen. Mijn eigen dokter zei zelfs: “If you can get the vaccin in Holland, take your whole family to fucking Europe and take it!” Ik als vijftiger zou in Amerika toch pas ergens in 2025 een keer aan de beurt zijn. Daar was hij echt van overtuigd. Of we zouden een situatie krijgen waarin eerst Ben Affleck, vervolgens de rest van Hollywood, dan de rijke mensen en uiteindelijk de gewone man een keer die prik zouden ontvangen.

De run op vaccins en de puinhoop die velen voorspelden, viel uiteindelijk enorm mee. Nu kunnen we zelfs zeggen dat New York helemaal terug is, terwijl Nederland alweer begon met het terugschroeven van de versoepelingen.’

Waar staan we na een half jaar Biden?

‘Wat hij heel goed doet, is Trump negeren. Hij zet de deur naar zijn aanhang open, maar maakt hun leider, hun god, niet belachelijk. Biden heeft het nauwelijks over Trump, terwijl Trump het elke dag over Biden heeft. Wat ook voor hem pleit, is dat hij met heel saaie dingen bezig is, waar we vroeger ook politici voor hadden. Zaken als infrastructuur, vaccineren, pensioenen, kindercrèches, meer blauw op straat, het enorme steunpakket dat er in maart doorheen werd gejaast en directe investering van belastinggeld in cruciale industrieën om te kunnen concurreren met China op het gebied van supercomputers en slimme auto’s. Grote zucht. Dat zijn geen sexy onderwerpen, maar uiteindelijk wel waar je een regering voor nodig hebt. De Democraten zijn weer ouderwets beleid aan het maken in plaats van de hele dag te vechten met blonde talkshowhosts. De Republikeinen richten zich nog steeds stug op *culture issues*.’

Fijn voor je schoonmoeder?

‘Die verandering van spijs geeft mijn schoonmoeder, eerlijk is eerlijk, een stuk minder slapeloze nachten. Ze werkt nu weer samen met een man die kennis en ervaring meebrengt en, heel basic, bouwt aan het land. In 2024 kan hij dan wellicht zeggen: “Dit was mijn beleid, het is goed geweest voor iedereen, herkies me.” Heel anders dan Trump, die zijn campagne volledig bouwde op emotie in een land dat, in zijn ogen, naar de kloften ging. Biden doet dat niet en nam een les ter harte: *stay fucking boring!* Hij is eigenlijk een soort van opperambtenaar, zoals premier Mark Rutte dat ook is. Hem kun je ook nauwelijks een politicus noemen, maar meer iemand die gewoon voor dingen zorgt. Soms gaat dat goed, soms niet, maar het is geen man die aan de touwtjes trekt met waanzinnige ideeën over Nederland.’

Zijn leeftijd spreekt in Bidens nadeel. Hij scheelt drie jaar met Trump, maar oogt een stuk ouder.

‘Biden is ook rustiger. De top met Poetin was daarvoor behoorlijk saai. Er werd een aantal onderwerpen besproken, maar hij hakte zijn kop er figuurlijk niet af. Had dat wel gemoeien? Nee, natuurlijk niet. Zo werkt dat niet. Trump leek dat wel te doen, maar laten we niet vergeten dat de Russische president hem volledig in z’n zak had. Ondanks zijn kalme uitstraling is Biden iemand die het echt voor het zeggen heeft. Als je met men-

sen uit zijn omgeving praat, dan hoor je dat hij enorm op de details zit. Hij wil alles weten en doet er lang over om een weloverwogen besluit te nemen. Spreken in het openbaar gaat hem wat lastiger af. Hakkelen, twee dingen door elkaar halen, dat zijn van die typische tekenen van ouderdom. Je moet hem daarom ook niet zes dingen per dag laten doen. Het opruimen van alle puinhopen die Trump achterliet, vraagt daar soms echter wel om.’

Hoeveel kans maakt Trump op een comeback in het Witte Huis? Fox News-presenter Sean Hannity vroeg hem over het wel of niet meedoen aan de verkiezingen van 2024: ‘Have you made up your mind?’ Trumps antwoord: ‘Yes.’

‘Ik denk dat hij zich wel weer verkiesbaar gaat stellen. Misschien dat de Republikeinen zelfs eenmalig de hele voorverkiezingen afschaffen en hem direct het podium geven. Ik heb geen idee hoe hij het gaat doen. Wat hij in 2016 voor elkaar bokste en in 2020 bijna herhaalde, was een soort perfecte storm. Het is de vraag of je zo iets een derde keer kunt doen. De politiek en het leven zijn onvoorspelbaar geworden. Had mij bijvoorbeeld op 5 januari gevraagd: verwacht je dat er morgen vijf doden vallen in het Capitool en ik had geantwoord: geen denken aan. Toch is het gebeurd. In dat gebouw. De heilige grond. Dat is hetzelfde als vijf mensen ombrengen in het Torentje of de Trèveszaal op het Binnenhof.’

Zo gek klinkt een terugkeer van Trump dus niet...

‘In de moderne geschiedenis is het nog niet voorgekomen dat een oud-president is teruggekeerd, maar gelukkig zeggen dat soort oude wetten tegenwoordig geen donder meer. Na Ronald Reagan aan de rechterkant en Bill Clinton aan de linkerkant is alles onvoorspelbaar geworden. 9/11 zette alles op z’n kop. Daarna kregen we een zwarte president. Dat hadden we ook niet verwacht. Vervolgens kwam er een soort terugslag met die grote witte, venijnige man met oranje haar die het voor de menigte opnam. Dat ressentiment zien we nu de hele tijd en is een heel krachtig sentiment. Mensen die aan alle kanten worden ingehaald door jongeren en hoger opgeleiden, maar hun plek niet willen opgeven laten van zich horen. Zij maken dit soort uitzonderlijke zaken mogelijk.’

Hoe belangrijk is het dat er, hoogstwaarschijnlijk, een zwarte burgemeester komt in New York?

‘Je doelt op Eric Adams. Hij kan de tweede donkere burgemeester worden na David Dinkins begin jaren 90. Hij is vrij behoudend en niet linkser dan sommige andere kandidaten, maar de tijd

spreekt heel erg in zijn voordeel. Hij is zwart en heeft Black Lives Matter in z’n hart. Daarnaast is hij oud-politieagent en dat maakt het een mooie combinatie. Hij begrijpt als geen ander dat, of je nu links of rechts bent, ouders met een hypotheek en twee schoolgaande kinderen het meeste waarde hechten aan veiligheid. New York is na de pandemie een stuk onveilig geworden, op een softe burgemeester zit momenteel dus niemand te wachten. Er zal hard moeten worden opgetreden om de piek in criminaliteit terug te dringen. Om die reden lijkt het waarschijnlijk dat hij in november zal worden verkozen tot opvolger van Bill de Blasio, de vertrekkend burgemeester.’

Criminaliteit en euforie gaan dezer dagen hand in hand in NYC. Onlangs was er met de Gay Pride het eerste grote event in de stad sinds tijden en op 21 augustus viert men de officiële heropening met een Live Aid-achtig megaconcert in Central Park.

‘De stad pakt echt haar momentje. Ik denk dat New York, juist omdat het vorig jaar zo hard getroffen is, aan de rest van de wereld wil laten zien: we’re back! Dit soort dingen kunnen weer. New York is de wereldstad waar je in het Westen naar kijkt. Zo van: “Wij struggelen hier nog, doe jij het dan maar. Als jij een concert geeft waarbij je mensen kunt inenten, ook toeristen, laat dan maar zien hoe het moet en geef ons het vertrouwen.” Dat is toch een beetje de taak van Amerika. Zij moeten de rest van de wereld entertainen. Zij zijn zo gek en hebben bovendien Billie Eilish. Daarmee kunnen we het verzorgen van die leuke avond wel aan hen overlaten.’

En dan hebben we het nog niet eens over de jongeren...

‘Zij nemen het er nog meer van en doopten deze maanden om tot “The Slutty Summer of Love”. *Vaxxed, waxed and ready to go*, is een veelgehoorde kreet, daarmee doelend op de huidhonger na anderhalf jaar zonder. Als vader van middelbare leeftijd doe ik daar uiteraard niet aan mee, maar ik ben wel blij dat mijn zoons eindelijk weer een kans krijgen meer te ondernemen. Ook zij hebben maandenlang zitten worstelen met wel naar school, dan weer niet, lessen volgen via Zoom en vriendjes wel of niet mogen zien. Allemaal gezeik. We hebben terecht voor de ouderen gekozen, maar het duurde wel erg lang. De machine is eindelijk weer gaan draaien en dan kan het snel gaan. In Amerika, tenminste. Daar werd Thomas al vrij snel gevaccineerd onder een oude dinosaurus in The Museum of National History. Toen hij zag hoe het er in Nederland aan toeging, kon hij zijn ogen niet geloven. Tegen zijn broer Paul: “Dude, you’re not vaccinated? What’s wrong with you people?” ✖